

ספרי' – אוצר הספרים – ליובאוויטש

לקוטי שיחות

מכבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל

שניאורסאהן

מליובאוויטש

וישב – חנוכה

מתורגם ומעובד לפי השיחות של לקוטי שיחות חלק ה

(תרגום חפשי)

יוצא לאור על ידי
"מכון לוי יצחק"
כפר חב"ד ב'

שנת חמשת אלפים שבע מאות שישים ושבע לבריאה

לעילוי נשמת

ותיק וחסיד אי"א עוסק בצ"צ באמונה
מסור ונתון לעשות צדקה וחסד
בעל מעשים ומרץ ורב פעלים
הרה"ח התמים ר' שניאור זלמן ע"ה
בן הרה"ח התמים ר' יצחק אלחנן הלוי הי"ד
שגלוב
מקושר מאוד לכ"ק אדמו"ר מה"מ מליובאוויטש
ממיסדי ומנהלי הארגון "פרי"
לקרב את היהודים עולי רוסיה לאביהם שבשמים
ולהכניסם בבריתו של אאע"ה
המדריך והמשפיע שלהם ורבים השיב מעון
הפיץ תורה ע"י שיעוריו הרבים
ממנהלי ופעילי מבצע תפילין וכו'
השקיע כוחות רבים לטובת שכונת המלך
ולחיזוק כבוד רבני ליובאוויטש
זכה להעמיד דורות חסידים ואנשי מעשה
נפטר בשם טוב
כ"א תמוז ה'תשס"ז
ת' נ' צ' ב' ה'

הכתובת להשיג השיחות באינטרנט:
<http://www.torah4blind.org>

א. "ואבינו שמר את הדבר"

מן הפסוק "ויקנאו בו אחיו ואבינו שמר את הדבר"¹, מצטט רש"י את המלים "שמר את הדבר", ומפרש: "היה ממתין ומצפה מתי יבוא"². וכן שומר אמונים³, וכן לא תשמור על חטאתי⁴, לא תמתין". יש להבין:

(א) לכאורה, רש"י מתכוון לפרש כאן רק את המלה "שמר", שאין משמעותה כלשון שמירה בדרך כלל, אלא במשמעות של המתנה. ומדוע הוא מצטט גם את המלים "את הדבר"?

(ב) אם רש"י רוצה להביא הוכחה לכך שלמלה "שמירה" יש גם משמעות של "המתנה", די היה לצטט פסוק אחד בלבד, שבו המלה "שמירה" מופיעה במשמעות של "המתנה". מדוע הוא מצטט שני פסוקים?

(ג) אילו היה רש"י מצטט בהוכחה השניה

(1) פרשתו לו, יא.

(2) ישוב הסתירה שישנה לכאורה לפירש"י זה מפירושו הראשון בפסוק שלפניו (ד"ה הבוא נבוא) – נתבאר בארוכה בהתועדות.

(3) ישע' לו, ב.

(4) בפירש"י לישע' שם: "זכן ושמר ה' אלקיך לך" (עקב ז, יב). ומשמע שמפירש"י "שמר" הוא לשון המתנה. אבל בפשטות, "שמר" שם היא מלשון שמירה כפשוטו, כדפירש"י על הפסוק "שמור לך הבטחתו". ובוה מובן מה שהוצרך רש"י כאן להביא ראי' מנביאים וכתובים, ולא הביא מ'שמר ה' גו'.

ועפ"ז מובן מה שאינו מביא הוכחה מ'שומר הברית והחסד" (מ"א ח, כג – כלפי ישע'י) – אף שבפירש"י שם: ממתין כו' – כי "שומר" שם בפשטות הוא מלשון שמירה כפשוטו, כמו "שמר גו' הברית ואת החסד" דפ' עקב.

ועד"ז יש לומר גם הטעם מה שאינו מביא הוכחה מ'שומר את פיה" (ש"א א, יב); "שמרו את עת באנה" (ירמ' ח, 1 – והרי גם פסוק זה הוא לפני איוב) – שלפי פרש"י שם הוא מלשון המתנה – כי אפשר לפרש שלשון שמירה שם הו"ע שמירה כפשוטו (ראה רד"ק ומצודות לשמואל שם. רד"ק לירמ' שם).

(4) איוב יד, טז.

(* ומה שבישע'י שם מביא רש"י פסוק זה ששמירה היא לשון המתנה – כבר דובר כמה פעמים שדרך הפשט שבפירש"י ל"ך אינו בפשטות כ"כ כבפירושו ענה"ת. ונוד י"ל בזה וא"מ.

את הפסוק "לא תשמור על חטאתי" ללא הסבר, כבר היה מובן מאליו שהמשמעות של "לא תשמור" היא "לא תמתין". מדוע אפוא צריך רש"י להסביר זאת במפורש?

ושאלה זו אף קשה יותר: בהוכחה הראשונה, כאשר רש"י מצטט את הפסוק "שומר אמונים", הוא אכן איננו מפרש "ממתין...". מדוע דוקא בהוכחה השניה – בפסוק "לא תשמור..." – הוא צריך לפרש ולומר "לא תמתין"?

ב. "שמר" מלשון המתנה, גם כאשר יש מלה מפרידה

ההסבר לשאלה השניה, מדוע אין רש"י מסתפק בפסוק "שומר אמונים", אלא מביא גם את הפסוק "לא תשמור את חטאתי", הוא: כאשר ממתנינים, ובמיוחד כאשר מקווים ומצפים⁵, לדבר מסויים, שרויים במצב של קירבה ושייכות לדבר שמצפים לו.

ולכן, כאשר מדובר בפסוק על עם ישראל, המצפה "לאמונתו של הקדוש־ברוך־הוא"⁶, שהקדוש־ברוך־הוא יקיים את הבטחתו לגאלם, אין נאמר "שומר את אמונים" וכדומה, אלא "שומר אמונים" – המלה "אמונים" מזכרת בסמוך ובצמוד למלה "שומר", כי המתנתם ל"אמונים" – "לאמונתו של הקדוש־ברוך־הוא" – היא באופן שקרובים לכך.

משום כך אין מן הפסוק "שומר אמונים" הוכחה מספקת לכך שגם בפסוקנו משמעות המלה "שמר" היא "המתין", שהרי כאן נאמר "שמר את הדבר", ולכן אין זה כל כך פשוט להסביר שמשמעות הביטוי "שמר את הדבר" היא שהוא המתין ל"דבר", כי כאשר מצפים ומקווים – "ממתין ומצפה" – לדבר מסויים, קרובים אליו מאד.

לפיכך מוסיף רש"י את הפסוק "וכן לא

(5) ראה לקמן סעיף ג'.
(6) רש"י ישע' שם.

להביא את 770 הביתה!

כל מי שהיה ב-770 אי פעם, זוכר בודאי את שלל הקובצים והעלונים המחולקים בכל ליל שבת קודש

כעת ניתן להשיג את חלקם ברשת האינטרנט, אצלך בבית!

קבצים גרפיים וקבצי טקסט:

דבר מלכות: שיחות כ"ק אד"ש מה"מ מהשנים תנש"א-תשנ"ב.

יחי המלך: קונטרס שבועי, הכולל שיחות-קודש בעניני גאולה ומשיח.

המעשה הוא הניקר: לקט הוראות למעשה בפועל משיחות כ"ק אד"ש מה"מ (החל משנת תשמ"ח). שיחות הגאולה: גיליון שבועי של ימות המשיח, בהוצאת "האגודה למען הגאולה האמיתית והשלימה".

מעין חי: גיליון שבועי לילדים, בהוצאת "מכון לוי יצחק" בכפר חב"ד ב'.

האמונה הטהורה: גיליון שבועי בעניני אחרית הימים.

קבצים גרפיים בלבד:

לקוטי שיחות: שיחה מוגהת של כ"ק אד"ש מה"מ היו"ל לקראת כל שבת ב-770,

על-ידי "ועד להפצת שיחות".

חדש

לקוטי שיחות (מתורגם): שיחה מוגהת של כ"ק אד"ש מה"מ הנדפס בספרי

לקוטי שיחות, בהוצאת "מכון לוי יצחק" בכפר חב"ד ב'.

להקהיל קהילות: גיליון שבועי מתורתו של משיח בעניני הקהלות קהילות בשבת,

בהוצאת צ"ח העולמית, ניו-יורק.

קבצי טקסט בלבד:

פנימיות: ירחון לבני הישיבות, בהוצאת מרכז את"ה בארץ הקודש.

ליקוט ניגונים: שתי חוברות על הניגונים שניגן וביאר כ"ק אד"ש מה"מ, בהוצאת קה"ת (תשנ"ב).

דרך הישרה: (אידיש) קונטרס מיוחד לילדים, הכולל שיחות-קודש בעניני גאולה ומשיח.

לעבן מיט דער צייט: (אידיש) קטעים לפרשת השבוע מתוך הספר, בהוצאת ישיבת

"אהלי תורה", ניו-יורק.

דבר תורה: (אידיש) דף שבועי לילדים, היו"ל על-ידי מוסד חינוך "אהלי תורה", ניו-יורק.

כמו-כן ניתן להוריד באתר את "קונטרס בית רבינו שבבבל"

ושיחת ש"פ שופטים ה'תנש"א

מדור מיוחד לספרים וחברות באנגלית בעניני גאולה ומשיח!

האתר מנוהל ע"י הרה"ת ר' יוסף-יצחק הלוי שגלוב

וכתובתו: <http://www.moshiach.net/blind>

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

ומצפה...". ואילו לגבי "לא תשמור על חטאתי", כאשר איוב טען שהקדוש-ברוך הוא אינו מזכיר בענישתו – אין מתאים הביטוי "מצפה"^{8*},

בנוסף לכך, שבאופן כללי, לא ייתכן לומר שהקדוש-ברוך הוא מקווה ח"ו להעניש, אלא, להיפך: הקב"ה חפץ ומשתדל שהאדם יחזור בתשובה והעונש יבוטל⁹, ולכן אומר על כך רש"י רק "לא תמתין"¹⁰.

ד. "שומר אמונים" – הוכחה לעצם הפירוש

לפי זה מובן מדוע אין רש"י מסתפק בציטוט הפסוק "לא תשמור..." ומביא גם את הפסוק "שומר אמונים" – כי דוקא בפסוק "שומר אמונים" משמעות המלה "שומר" היא "ממתין ומצפה", שישאל מקווים ומצפים לגאולה, כבפסוקנו.

לכן מביא רש"י את הפסוק "שומר אמונים" לפני "לא תשמור..."¹¹, כי, בנוסף לכך שהוא מופיע לפניו בתנ"ך¹¹, הרי ההוכחה מ"שומר אמונים" היא לגבי עצם המשמעות של המלה

מוכה שרק אביו שמר את הדבר ולא אחיו, ומכיון שגם אחיו המתין לזה (דאל"כ, לא היו מקנאים בו), עכ"ל שפירוש "שומר" כאן הוא "ממתין ומצפה בו", שזה ה"י רק באביו. (8*) ועפ"י יובן גם מה שבפירושו על "שומר את פיה" (ש"א א, יב) מביא ב' הוכחות – מ"שמר את הדבר" ומ"לא תשמור על חטאתי" – כי בפירושו "מצפה מתי תפסיק" ב' קצות: מצפה – בדומה ל"שמר את הדבר"; "מתי תפסיק" – בדומה ל"לא תשמור על חטאתי".

(9) כפרש"י לפני זה נה (ו, יד): הטריחו... (וטורה רב ביותר) ק"כ ענה... אולי ישובר.

(10) ועפ"י יובן גם מה שרש"י בפירושו לאיוב שם, מוסיף (לאחרי שמביא הוכחה מ"אביו שמר את הדבר") הוכחה מלשון חז"ל* "לא יאמר אדם להבירו שמור לי בצד ע"י פלוגית" – כי "שמר" שבפרשתנו (ועד"ז בפ' עקב לפי פרש"י) – ראיה עליו עירוב צירוש וממתין ומצפה, ולכדוק רש"י להוכיח מ"לא יאמר כו' שמור לי כו'", שפירוש "שמור" שם הוא (רק) המתן. ועפ"י מובן גם מה שלא הביא רש"י את זה בישיע"י שם שלפני ס' איוב.

(11) אבל מטעם זה בלבד, לא רק שלא ה"י רש"י מקדימו, אלא גם לא ה"י מביא אותו כלל, כנ"ל הערה 7.

(*) בפרש"י איוב שם: ובלשון המשנה. וכבר צויין שם שאי"ז במשנה כ"א בגמרא טה" סג, ב (הובא בפרש"י משפטים ג, יג).

תשמור על חטאתי" – שבו מפרידה המלה "על" בין "תשמור" לבין "חטאתי", ולמרות זאת משמעות המלה "תשמור" שם היא – "תמתין". ואם כך, אפשר להסביר גם בפסוקנו, שמשמעות המלים "שמר את הדבר" היא "היה ממתין ומצפה...".

לפי זה מובן מדוע מצטט רש"י לפני פירושו את המלים "שמר את הדבר" – למרות שהוא מפרש רק את המלה "שמר" – כדי להדגיש בכך, שלמרות שהמלה "את" מפרידה בין "שמר" לבין "הדבר", בכל זאת המשמעות היא "היה ממתין...". כפי שהמשמעות בפסוק "לא תשמור על חטאתי" היא "לא תמתין".

ג. "שמר" במשמעות של צפיה ותקוה

אך עדיין אין מובן:

כיון שלפי האמור לעיל, הפסוק "לא תשמור..." דומה יותר לפסוקנו מאשר הפסוק "שומר אמונים" – מדוע מצטט רש"י גם את הפסוק "שומר אמונים", ויותר מכך: הוא מצטט לפני הפסוק "לא תשמור..."?

הדבר יובן על ידי כך, שכאשר רש"י מבאר את פסוקנו "שמר את הדבר", הוא מתבטא במלים "היה ממתין ומצפה...". ואילו כאשר הוא מבאר, בסוף פירושו, את הפסוק "לא תשמור..." הוא מתבטא רק בביטוי "לא תמתין", ולא אומר "ותצפה".

הסיבה להבדל זה מובנת בפשטות: הביטוי "ממתין" מתאים גם כאשר הדבר שמחכים לו לא יתרחש, ואילו משמעות הביטוי "מצפה" היא, שהאדם מקווה וצופה מתי יתרחש דבר זה, כלשון רש"י "מצפה מתי יבוא".

ולכן, בפסוקנו, כאשר צריך להסביר שיעקב אכן ציפה וקיווה להתגשמות חלומו של יוסף^{8*}, מתבטא רש"י במלים "היה ממתין

(7) ואין לומר דמכיון שכללות ההוכחה שלשון שמירה פירושו (לפעמים) המתנה הוא גם מהפסוק "שומר אמונים" (אלא שבנדוד מפני הפסק תיבת "את" קשה לפרש כן וקוקים להוכחה מיוחדת), לכן מביא רש"י גם פסוק זה לפי שנאמר בספר ישע"י שלפני ספר איוב – כי דרכו של רש"י בכ"מ להביא רק הפסוקים שמוכרחים לפירוש. (8) כי מלשון הכתוב "ייקנאו בו אחיו ואביו שמר גו"

לעילוי נשמת

ר' נתנאל ב"ר אפרים ע"ה נסים
נפטר ביום ט"ז סיון ה'תשס"ה
ת. נ. צ. ב. ה.

ולזכות

זוגתו מרת דבורה תח"י נסים
לאורך ימים ושנים טובות עד ביאת
גואל צדק, ומתוך בריאות הנכונה

נדפס ע"י ילדיהם

ר' עמוס וזוגתו מרת רישא שיחיו נסים
ר' אפרים וזוגתו מרת מריטה שיחיו נסים
ר' דוד וזוגתו מרת אורה שיחיו בורק

"שמר", שהיא "ממתין ומצפה". ואילו ההוכחה מ"לא תשמור על חטאתי", היא רק לכך שהמלה "שמירה" היא מלשון המתנה גם כאשר יש מלה המפרידה בין ה"שמירה" לבין הדבר שמחכים לו, כדלעיל בסעיף ב'.

ולפיכך, כאשר מצטט רש"י את הפסוק "לא תשמור..." הוא מסביר במפורש "לא תמתין" – כדי להבהיר בכך, שבצטטו פסוק זה, בכוונתו רק להוכיח ענין צדדי, כדי ליישב קושי, אך לא את עצם הפירוש, שמשמעות המלה "שמר" היא "ממתין ומצפה" – כי הסבר המלים "לא תשמור..." שם הוא רק "לא תמתין".

ה. תכלית הגלות – הגאולה

מהענינים של "יינה של תורה" בפירוש רש"י זה:

כבר הוסבר פעמים רבות¹², שלמרות ש"גלינו מארצנו" דוקא "מפני חטאינו", בכל זאת התכלית הפנימית של הגלות היא, שבאמצעותה יגיעו לדרגה נעלית יותר מאשר לפני הגלות – למצב שבו יהיו ישראל בגאולה העתידה, שאז תהיה התעלות אף יותר מכפי שהיה בזמן שבית המקדש היה קיים¹³.

לפי זה יוצא, שלמרות שבפועל באה הגאולה לאחר הגלות, עד שאפילו התחלת הגאולה – כאשר "נולד מושיען של ישראל" – היתה רגע לאחר החורבן¹⁴, בכל זאת, כיון שתכלית הגלות היא להגיע לגאולה (על-אף שבפועל נגרמה הגלות "מפני חטאינו") יוצא, שבכוונה הגאולה היא לפני הגלות.

לכך רומז רש"י כאשר בפירושו על "שמר את הדבר", הוא מצטט תחילה את הפסוק "שומר אמונים", ורק לאחר מכן "לא תשמור על חטאתי":

התגשמות חלום יוסף, שעליה מדובר בפסוקנו, היתה כדי להוביל ל"כ"י¹⁵ גר יהיה

(12) ראה לעיל ע' 62 ואילך. לקמן ע' 195.

(13) ראה פרש"י לך (טו, יט): ירושה לעתיד. רמב"ם בסוף – סוף הל' מלכים. בהנסמן בכערה הקודמת.

(14) איכ"ר פ"א, נא. ויש לתוודע עם מרדכי (מגילה יג, ב) דהקב"ה מקדים רפואה למכה.

(15) לך טו, יג.

זרעך בארץ לא להם"¹⁶ – גלות מצרים היא שורש¹⁷ כל הגלויות.

ועל כך אומר רש"י, שלמרות שהגלויות, אשר נשתלשלו מגלות מצרים, באו כ"פרעון" על "חטאינו" – הענין של "לא תשמור על חטאתי"¹⁸ – בכל זאת¹⁹ הגורם הראשון והעיקרי לגלות הוא הגאולה העתידה – "שומר אמונים":

הפרעון על החטא הוא רק האופן שבו באה הגלות בפועל, אך התכלית העיקרית של הגלות, אשר היתה ב"כוונה" אף לפני "ומפני חטאינו", היא, כדי שעל ידי כך יגיעו בסופו

(16) כמוכן בפשטות. וראה גם רש"י פרשתנו לו, יד.

(17) ראה לקו"ש ח"ט ע' 178 הערה 28. ועפ"ז יובן פרש"י לך (טו, יב) גלויות ל' רבים. וראה ג"כ בפרש"י שם טו, יו. טו, יט. ויומתק מש"כ שם (טו, יד) לרבות ד' מלכיות.

(18) ואף שגלות מצרים עצמו לא ה' בגלל חטא (ע"ד הפשט). וראה שמו"ר פ"ה, כב: העם הזה מה עשו) – בכל זה, מביא רש"י כאן הפסוק "לא תשמור על חטאתי" (כענין שני עכ"פ), לפי שגלות מצרים הוא שרש לכל הגלויות הבאים "ומפני חטאינו".

ויומתק ביותר ע"פ פרש"י שמות ב, יד: שהם ראויים לכך. ולהעיר גם ממחול (ב"ר פמ"ד, כא) שבחר אברהם אבינו שעבוד גלויות כנגד גיהנם (ש"שעבוד" שם כולל גם שעבוד מצרים), והרי גיהנם הוא פרעון על חטא.

(19) ויש לומר שזהו גם הטעם (בפנימיות הענינים) מה שבענין פרעון על חטא מפסיק הכתוב (בתיבת על) – כי מכיון שאינו רוצה בהפרעון, ה"ה בריחוק מזה. ועד"ז הוא גם ב"שמר את הדבר" כיון שהביא ל"כי גר יהי' זרעך" – שמכיון שהרצון בהגלות הוא רק בשביל הגאולה שתבוא על ידו – הרי הגלות עצמו הוא (כמו) היפך הרצון**, ולכן הוא בריחוק ממנו.

(* בוהר ח"א פא, ב: כיון דנחת אברהם למצרים בלא רשו אשתעבידו בניו במצרים ארבע מאה שנין. אבל בפרש"י לך יב, י: הקב"ה... משיאו לצאת ממנה. וראה לעיל ע' 64.

(* ואף שבפשטות, מה שיעקב שמר את הדבר הוא שהי' ממתין ומצפה למלכותו של יוסף – הרי הכוונה בכ"ז (בפנימיות הענינים) ה"ה – גלות מצרים (הגאולה). וכמאוד"ל: ראוי ה' יעקב אבינו לירד למצרים בשלשלאות של ברזל אלא שוכחו גרמה לו (שבת פט, ב) – אלא שענין זה לא נתלבש בידיעתו של יעקב ובדוגמת "וישלחו מעמק חברון – מעצה עמוקה של אותו צדיק הקבור בחברון כו" (לז, יד פרש"י שם) – אף ש"וישלחו גר" קאי על יעקב.

(**) ראה ער"ו בד"ה ע"כ יאמרו המושלים תרצ"א (סה"מ קונט' ח"א) פ"ב "דהן אמת דהצמצום הראשון הוא בשביל הגילוי... גוף ועצם הצמצום הוא היפך הרצון. דרצון העליון הוא שיהי' גילוי אור". עיי"ש באפרכות.

נד.

האמור לעיל שייך במיוחד לתקופתנו זו – שהתקוה והאני מאמין בכל יום שיבוא היא ביתר שאת וביתר עז, ועד שנראה במוחש הגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו.

* * *

המצוה שיש לה סגולה מיוחדת לקרב את הגאולה, היא, מצות הצדקה – „גדולה צדקה שמקרבת את הגאולה”.

ומזה מובן שיש להוסיף עוד יותר במצות הצדקה, ומה טוב שההוספה בצדקה תהי' תיכף ומיד, כדי שגם הגאולה (שבאה ע"י מצות הצדקה) תבוא תיכף ומיד.

ובפרט שכיון ש„אין גוי אתנו יודע עד מה"ה, הרי יתכן שהדבר היחיד שחסר להבאת הגאולה אינו אלא נתינת מטבעות אחדות לצדקה!...

ובלשון הרמב"ם – פס"ד להלכה – „צריך כל אדם שיראה עצמו... וכן כל העולם חציו וזכאי וחציו חייב... עשה מצוה אחת הרי הכריע את עצמו ואת כל העולם כולו לכף זכות וגרם לו ולהם תשועה והצלה", היינו, שפעולתו של יהודי אחד, מבוגר או ילד, שנותן פרוטה אחת לצדקה, גורמת לו ולכל העולם, תשועה והצלה דגאולה האמיתית והשלימה.

(משיחת נר א' דחנוכה תשנ"ב – במעמד „פרסומי ניסא" עולמי)

(1) ב"ב יו"ד, א. וראה תניא פל"ז.

(2) תהלים עז, ט.

(3) הל' תשובה פ"ג ה"ד.

„פרסומי ניסא“, צו מפרסם זיין באַ זיך און ביי אַנדערע, ובכל מקום ומקום – די ניסים וואָס דער אויבערשטער טוט מיט אונז, וויסנדיק אַז דערמיט איז פאַרבונדן די גאולה האמיתית והשלימה!

(משיחות ש"פ וישב, כ"ג כסלו, מבה"ח טבת תשנ"ב)

של דבר לידי "ישבו הנה" 20 באופן של "קהל גדול ישבו הנה" 21 ושל "ירחיב ה' אלקיך את גבולך... ונתן לך את כל הארץ" 22 – "מנהר מצרים עד הנהר הגדול נהר פרת, את הקיני... 23" – למעלה שתהיה בגאולה העתידה על ידי משיח צדקנו, יבוא ויגאלנו בקרוב ממש.

(משיחות ש"פ וישב תשכ"ז)

(23) לך טו, יח ואילך.

(20) לך טו, טז.
(21) ירמ' לא, ז.
(22) שופטים יט, ח.

חנוכה

א. נר חנוכה ומזוזה

מצות נר חנוכה דומה למצות מזוזה¹, בכך שאת שתיהן צריך לקיים (א) בפתח² (של הבית או של החצר³), (ב) מבחוץ².

למרות זאת, יש ביניהן הבדל גדול^{3*}:

ראשית, המזוזה צריכה להיות מימין, ואילו נר חנוכה צריך להיות משמאל⁴.

שנית, המזוזה צריכה להיות מבחוץ משום שבמקום זה מתחיל הבית או החצר⁵, ולא למען החוץ. לעומת זאת, נר חנוכה צריך להיות מבחוץ, כי מטרתו היא להאיר את החוץ, את רשות הרבים⁶.

ולפי הידוע, שיניקת הכוח הרוחני של בחינת רשות הרבים, „טורי דפרודא“, היא מקו השמאל, יש לומר, ששני הבדלים אלו כרוכים זה בזה⁷.

ב. רוב המצוות בימין ובפנים

על מצות מזוזה נאמר שהיא שקולה כנגד כל המצוות, כי היא כוללת את כל המצוות⁸. מכך מובן, ששני ענינים אלו שבמצות מזוזה, קיימים גם בכל המצוות, שהרי הפרטים דומים לכלל.

ואכן, אנו רואים לגבי רוב המצוות ככולן:

(א) שהן צריכות להיעשות ביד ימין⁹, (ובקרבת מעב פרט זה אפילו בדיעבד¹⁰).

(ב) אין להן קשר עם החוץ¹¹. יש מצוות שחובה לקיימן דוקא בפנים, ואפילו מצוות שאפשר לקיימן גם בחוץ, ברשות הרבים, הרי כשמקיימים אותן ברשות הרבים, אין להן שום קשר מיוחד עם החוץ, שהרי אפשר לקיימן גם

(1) בד"ה ג"ח תש"ד בתחלתו: "במצוות הפתח יש שתי מצות א' דאורייתא .. והיא מצות מזוזה .. והב' מצוה דרבנן נעין דאורייתא והוא מצות הנחת ג"ח". ומוה משמע קצת שהמצוה דאורייתא שממנה יוצאת ונמשכת מצות ג"ח (ראה אגה"ק סכ"ט – קג, א) היא מצות מזוזה. ולכאורה י"ל דנמשכת מנרות ביהמ"ק – כפשטות הענין. וראה להלן סעיף ה' ובהערה 25.

(2) שבת כא, ב. מנחות לג, ב.

(3) ראה רש"י (ד"ה מבחוץ) ותוס' (ד"ה מצוה) שבת שם. (3*) היינו במקום שישנו שתייהן, אבל יש מקום (ומן) שמחוייב בג"ח ואין שם מצות מזוזה (ראה שו"ע יו"ד סרפ"ז) וכן להיפך (פתחים שבפנים. ועוד. ומן שמחוץ לזמן המבואר בשו"ע א"ח ס' תע"ב). וראה לקמן הערה 5.

(4) שבת כב, א.

(5) שלכן, גם כשיש מזוזה בפתח הצירו – לא פטר בזה את ביתו. ועד"ז י"פ בשאר החילוקים דבהערה 3*.

(6) וכמבואר בארוכה בד"ה ג"ח (תרמ"ג ותש"ד) בתחלתו. ולהעיר גם מאוה"ת ר"פ מקץ (נעתק לעיל בהערה 31 שבסוף השיחה לפ' מקץ).

(7) תו"א מב, סעי' ו' ואילך. המשך מצוה זו תר"מ פנ"ט. ד"ה ג"ח תרמ"ג (שם ובסופו) ותש"ד (בסופו).

(8) סדור ערה, א.

(9) ראה שו"ע או"ח סי' ב' (בשו"ע אדה"ז – סעיף ד'). וראה גם במקומות שנסמנו בהערה 32.

(10) רמב"ם הל' ביאת מקדש פ"ה הי"ח.

(11) ואפילו המצוות דפורים (מקרא מגלה וכו'), אף שמפרסמים הנס דפורים, אין צריכות להיות ברה"ד (ואדברא מקרא מגלה – הוא בביהכ"ס), ומוה מובן, שמה שגר חנוכה מצוה מבחוץ דוקא הוא (לא רק מצד הענין דפרסומי ניסא, כ"א) לפי שענינה הוא להאיר בחי' טורי דפרודא, כדלקמן בפנים (ד"ה ג"ח תש"ד שם).

בפנים. והאפשרות לקיימן ברשות הרבים בדיוק כמו בבית נובעת מכך שלמצוות אלו אין כלל קשר למקום מסויים.

לפי זה יוצא, שמצות נר חנוכה, שחובה לקיימה דוקא בשמאל ודוקא מבתוך, נבדלת מרוב המצוות ככולן, ולא רק ממצוות מזוהה.

ג. ההבדל בין „לא תעשה“ ל„עשה“

הבדל זה בין נר חנוכה לבין המצוות האחרות דומה להבדל שבין מצוות לא תעשה לבין מצוות עשה:

את מצוות ה„עשה“ אפשר לקיים רק „מן המותר בפני“¹², בדברים המותרים, המקבלים חיותם מקליפת נוגה¹³. לעומת זאת, מצוות לא תעשה מתקיימות דוקא על ידי (איי-עשייה) דברים האסורים – הנובעים משלש הקליפות הטמאות.

הסיבה לכך היא: האור האלקי המגיע על ידי קיום מצוות עשה, „מתלבש בכלי“, ומעצם העובדה, שמעשה המצוות יכול להוות כלי לאור המתלבש בו, מובן, שהאור הוא מסוג שיכול להיקלט בהגבלות של כלי¹⁴. ולכן הוא איננו יכול להגיע למקום נמוך ביותר, עד לדברים האסורים שמשלש קליפות הטמאות¹⁵.

לעומת זאת, האור המגיע על ידי קיום מצוות לא תעשה הוא בלתי מוגבל לחלוטין, ולכן המשכתו אינה על ידי פעולה חיובית (כלי), אלא על ידי המנעות משלייה, כאשר האדם דוחה ואינו עושה את האסור¹⁴, וכיון שאור זה אינו מוגבל כלל, הוא יכול להגיע, ללא שום מגבלות, עד למקום הנמוך ביותר, ולפעול אף שם¹⁵.

וזהו גם המעלה של מצוות נר חנוכה¹⁶: על

[12] שבת כה, ב. וש"נ.

[13] ראה תניא רפ"ז. ובכ"מ.

[14] תו"א נב, ד. לקו"ת פקודי ו, ד. המשך מצוה זו שם פ"מ ואילך. ד"ה מאי מברך שית (סה"מ קונט' ח"ג).

[15] ראה דרמ"צ קצא, א.

[16] בכ"מ מנואר [לקו"ת שם]. המשך מצוה זו שם (פמ"א ואילך). סד"ה מאי מברך תג"ל. וראה גם תו"א שם, אשר כל המצוות דרבנן, מכיון שענינם הוא דחיית והרחקת הרע (כי גם „מצוות“ עשה) דרבנן הם דוגמת ה"גדרים

ידי קיום מצוה זו נמשך אור, אשר בכוחו להאיר גם את קו השמאל, וברשות הרבים¹⁷.

ד. נר חנוכה מאיר אף את רשות הרבים

לאמיתו של דבר, יש למצות נר חנוכה מעלה אף יותר ממצוות לא תעשה, כי יש בה גם את המעלה של מצוות עשה¹⁸: על ידי מצוות לא תעשה דוחים את הדברים האסורים, אך אין מזכנים אותם. ואילו על ידי נר חנוכה מאירים את ה"שמאל" ואת „רשות הרבים“. מביאים לידי כך, שלאחר „מסרת... רבים ביד מעטים“, יהיה „ברבים היו עמדי“, שאף רשות הרבים תהיה מוארת „עמדי“¹⁹ – כפי שעל ידי מצוות עשה

וסייגים), יש בהם המעלה דל"ת.

ומ"מ מעלה מיוחדת במצות נ"ח, שבכל המצוות דרבנן הל"ת שבהם הוא רק בהכוונה ותכלית שלהם [דבכללות הוא, מה שהם גדרים וסייגים לד"ת כנ"ל. וכן ברפטי ענינם, וכמו מצות נט", שענין נשית המצוה היא המשכת בחי' אור החכמה, אלא שהכוונה בהמשכה זו היא – דחיית החיצונים], משא"כ מצות נ"ח, הרי ענינה של עשיית המצוה גופא הוא – להאיר מבתוך את קו השמאל ובחי' רה"ר. ועצ"ע.

[17] ראה סדור ערה, ג. מצוה זו שם פ"ס. ד"ה ויאמר משה תשי"ד פ"כ.

[18] בכללות, כל המצוות דרבנן, מכיון שהם בקום ועשה (נוסף להמעלה דמל"ת שיש בהם – מכיון שענינם הוא דחיית הרע) יש בהם (גם) המעלה דמ"ע (מקומות שנסמנו בהערה 16). אלא שבכל המצוות דרבנן – ענין ה"מצוות עשה" שבהם הוא בנוגע להמנעות – המשכת האור; שלהיותם בקום ועשה, נמשך האור בכלים. אבל בנוגע מעלת הל"ת שבהם (מה שהם דוחים את הרע) – הרי ענין זה בהם הוא בדרך דחי', ולא בדרך ביור. משא"כ במצוות נ"ח, ה"עשה" וה"לא תעשה" שבה הם באותו הענין עצמו: הל"ת שבה – מה שהיא שייכת לקו השמאל ורה"ר – הוא בדרך ביור (ראה ד"ה ויאמר משה שם), שהיא מאירה אותם.

[19] תהלים נה, יט. ירושלמי סוטה פ"א סה"ח. וראה גם במדב"ר פ"ט, כד.

ולהעיר אשר יום הראשון תחנוכה [אשר "עיקר הנס ביום הא' .. והוא כולל ד' ימים" – ש"א ד"ה בכ"ה בכסלו פמ"ב] חל בשבעת הימים דיי"ט כסלו* – והרי מענינו של י"ט כסלו הוא "פדה בשלום נפשי וגו'" כי ברבים היו עמדי". וי"ל שלכן הסיום ותחת דאגה"ק (ס"ב) "אחר ביאתו מפ"ב" הוא "יתן ה' בלב אחיהם כמים הפנים וגו'".

(* שייכות המספרים י"ט כה – מובנת עפ"ש"כ בתו"א בראשית ו, ריש ע"ד) ולקו"ת נצבים (זו, טע"ב) והגהות הצ"צ לשם.

נג.

מ'האָט גערעדט מערערע מאָל לאַחרונה און בפרט אין דער לעצטער צייט, אַז לויט אַלע סימנים איז אונזער דור דער לעצטער דור פון גלות ובמילא דער ערשטער דור פון גאולה, וואָרום מ'האָט שוין פאַרענדיקט אַלע עניני העבודה און מ'שטייט שוין גרייט צו דער גאולה האַמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו תיכף ומיד ממש.

... ע"פ המדובר לעיל (וכמה פעמים), אַז לויט אַלע סימנים

האָט מען שוין פאַרענדיקט אַלע בירורים, איז מובן פאַרוואָס מ'האָלט שוין באַ דער גאולה.

* * *

ועוד והוא העיקר: די הכרה והודאה ונתינת שבח לה' אויף די

נסים וואָס ער טוט, איז נוסף אויף אַן ענין של הכרת טובה – איז דאָס נוגע צו ביאת משיח צדקנו בגאולה האַמיתית והשלימה, ווי די גמרא זאָגט: „ביקש הקב"ה לעשות חזקי' משיח .. אמרה מדת הדין לפני הקב"ה .. חזקי' שעשית לו כל הנסים הללו (שניצל מסנחריב ונתרפא מחליו) ולא אמר שירה לפניך תעשהו משיח“.

עפ"ז איז מובן בעניננו, אַז פרסומי ניסא פון די נסים וואָס דער

אויבערשטער טוט בזמננו – איז נוגע צו ברענגען די גאולה האַמיתית והשלימה בפועל ממש!

דערפון האָט מען אַרויס אַ הוראה עיקרית:

וויבאַלד מ'האָלט שוין נאָך אַלע ענינים, און די גאולה איז נאָך

ניט געקומען – איז אַ דבר נכון ביותר צו טאָן אין דעם ענין פון

[1] סנהדרין צד, א.

[2] פרש"י שם.

בי"ט כסלו דשנה זו מלאו קצ"ב שנה להגאולה די"ט כסלו בפעם הראשונה (ה'תקנ"ט–ה'תשנ"א), שמספר קצ"ב הוא (א) אותיות „קבץ“, שמרמז שכבר נסתיימה העבודה דזמן הגלות בקיבוץ ואסיפת הניצוצות (שבשביל זה הגלה הקב"ה את ישראל לבין האומות) שבכל העולם כולו (עם כל פרטי השינויים שבהם – קבץ שנה, מלשון שינוי, שכוללת כל השינויים האפשריים), וגם (ב) „קצב“ – מלשון קצבה והפסק, וקצב שנה, קצבת זמן, היינו, שכבר נפסק ונקצב ונסתיים הזמן (וכל עניני העבודה שפעלו בזמן זה) דהפצת המעיינות חוצה שהתחיל בי"ט כסלו לפני קצ"ב שנה, ומוכנים כבר לקיום ההבטחה שכשיפוצו מעינותיך חוצה אתי מר דא מלכא משיחא.

וזהו א' הטעמים להדפסת ספר התניא (תושב"כ²¹ דתורת חסידות חב"ד) בהוצאה חדשה (ובפורמט גדול) וחלוקתו לכאור"א מהאנשים והנשים והטף בקשר ובשייכות ל„חג הגאולה י"ט כסלו קצב שנה"נו – כדי להדגיש בפועל ובגלוי לעיני בשר שלימות העבודה דיפוצו מעינותיך חוצה במשך קצב שנה, סוף זמן הגלות, „קצ"י הימים“ („קצ דשמאלא“, סוף הגלות), ותיכף ומיד באים לקצ הימין“ (קצ הגאולה).

(משיחות ש"פ וישב, כ"א כסלו תנש"א)

(10) „קבץ“ – לשון עבר, ולא „קובץ“ (בתוספת וא"ו) בלשון הווה (שיכול להמשך עוד ו' חדשים).

(11) עבוה"ק ח"ד פ"ט. אוה"ת מקץ שלח, סע"ב. ועוד.

(12) ראה אג"ק אדמו"ר מוהרי"צ ח"ד ע' רסא ואילך. וש"נ.

(13) כפי שנדפס ע"ג השער דספר התניא.

(14) ראה זח"א נד, סע"א. ר"פ מקץ. איכ"ר פ"ב, ו – הובא ונת' באוה"ת ר"פ מקץ.

מזדכך הדבר הגשמי שבו מקיימים את המצוה²⁰.

זהו הקשר שבין נר חנוכה לבין „ותורה אור“²¹ – כי גם התורה „מתלבשת“ ויורדת לדון אף בדברים האסורים ובדברים טמאים, ועל ידי אור התורה שמאירים בהם, מזככים²² את ניצוצות הקדושה הנמצאים שם, ומעלים אף אותם לקדושה²³.

ה. מצות תפילין דומה לנר חנוכה

ידוע, ששבע מצוות דרבנן, ונר חנוכה בתוכן, נובעות ממצוות התורה²⁴. מכך מובן, שבמצוות התורה יש מצוה המאירה את ה„שמאל“ ואת רשות הרבים, בדומה למצות נר חנוכה.

המצוה הקשורה ל„שמאל“ היא מצות תפילין²⁵ – תפילין של יד יש להניח על היד כהה. ובמיוחד לפי המבואר בזהר²⁶, שהנחת התפילין על יד שמאל היא כדי „לקשור“ את היצר הרע שבלב, שאף הוא יהיה משועבד לאלקות – ולפי זה יוצא, שעל ידי התפילין מאירים אף את צד ה„שמאל“, כבנר חנוכה.

וכך גם לגבי תפילין של ראש²⁷: תפילין של

20 אלא שהבירור דמ"ע הוא רק בדברים שמק"נ, ונ"ח מאירה גם את קו השמאל ורה"ר כנ"ל (ובדוגמת המבואר בדרימ"צ שם בענין התשובה).

21 ראה תר"א מב, ג. סדור שם. המשך מצה זו שם. ד"ה נ"ח תרמ"ג פ"ד.

22 ראה גם לקו"ת ראה ל, ב. ושם (לא, ב), שהוא כענין ערבים עלי דברי סופרים.

23 ראה גם המשך מצוה זו שם, וד"ה ויאמר משה שם, שוהו הדמיון דנ"ח לתורה. ובהמשך מצוה זו שם (ולהעיר גם מתר"א מב, סע"ג), שבנ"ח יתרון לגבי תורה. עיי"ש. וי"ל שוהו גם מה שנ"ח גורם לאור התורה (ראה שבת כג, ב. וברש"י שם ד"ה בנים) – כי דבר הגורם יש לו יתרון על הדבר הנמשך על ידו (המשך וככה תרל"ז פט"ז).

24 אגה"ק סכ"ט (קג, א).

25 ואי"ז סותר למ"ש לעיל הערה 1 – כי במצות נ"ח (וכן בשאר המצוות דרבנן) כמה ענינים. ומה שני"ח שייכת למוות פתח הבית – נמשך ממצות מוזה, ומה ששייכת לקו השמאל – נמשך ממצות תפילין. וזה שענינה בנר ואור – לנרות דביהמ"ק.

26 ח"ג רפג, א.

27 וגם הרי"ג ש"ל"מוות תש"ר תלו"ב בתש"י (ראה צפע"צ על הרמב"ם הל' תפילין פ"ד ה"ד – נעתק בלקו"ש ח"ט ע' 56 הערה *34 (וראה שם בפנים שוה שייך לזייראו ממך"א).

* ודאה לק"ש חז"ט ע' 49 ואילך.

ראש צריכים להיות מגולים כדי להביא לידי „וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך ויראו ממך“²⁸. כלומר, תכליתם היא לגלות את האלקות אף לעמי הארץ, ולהשפיע עליהם להגיע ל„זייראו“.

בכך יובנו דברי חז"ל „הוקשה כל התורה כולה לתפילין“²⁹ – למרות שההשוואה לתפילין שם היא לגבי המצוות – שהרי, כיון שמצות תפילין משפיעה אף על ה„שמאל“ ועל „עמי הארץ“, יש בה גם את מעלת התורה, המוכתת אף את שלש הקליפות הטמאות.

ו. הגברת מבצע תפילין בחנוכה

נאמר, שבימי החנוכה יש להרבות בנתינת צדקה³⁰, „במזון וגוף“³¹ – צדקה בגשמיות, וכמובן, גם צדקה ברוחניות. וכיון שמצות תפילין קשורה במיוחד, כאמור, למצות נר חנוכה,

ואף בכך יש מעלה לתפילין לעומת נר חנוכה: נר חנוכה הוא משמאל רק כאשר יש מזוזה מימין³², ואילו תפילין צריך להניח תמיד על היד הכהה, ותפילין של ראש צריכים להיות תמיד מגולים –

לכן צריך לנצל את ימי החנוכה במיוחד, בכל המאמצים האפשריים, להגביר את „מבצע תפילין“.

וכאשר ישפיעו על יהודי לקיים את מצות תפילין, הרי אז, כפסק חז"ל במשנה³³ (אשר „טעה בדבר משנה, חוזר“³⁴, כי לא תיתכן טעות

28 תבא כה, יוד. ברכות ו, א. וש"נ.

29 קידושין לה, א. ולהעיר גם ממרו"ל (מדרש תהלים בתחלתו – א, ב) „קיימו מצות תפילין ומעלה אני עליכם כאילו אתם יגיעים בתורה יומם ולילה“ – הובא ונתבאר בד"ה איתא במדרש תלים (נדפס בשה"מ תש"ח).

30 מ"א ריש הלכות חנוכה, הועתק בדברי נחמ"ל – השלמה לשר"ע אדה"ס סו"ס ע"ז. וראה שיחת שבת חנוכה תשכ"ה הערה 14 (נדפס לקו"ש ח"ה ע' 443).

31 פרמ"ג באר"ח שם. וראה שיחה הנ"ל הערה 15.

32 וכאשר אין מזוזה בפתח יניחנה בימין (הגהות מיימוניות דלהלן. טו"א סו"ס תרע"א) – ככל המצות שצ"ל בימין (הגמ"י הל' חנוכה פ"ד ה"ו (הובא בב"ח לאר"ח שם). ר"ן שבת כב, א).

33 אבות פ"ד מ"ב.

34 סנה' לג, א. וש"נ. טוש"ע חו"מ רסכ"ה.

לאחרי חתימת הש"ס וכי' דין זה הוא גם בנוגע לדברי

הוספה

בשורת הגאולה

ח.

„אלה תולדות יעקב יוסף“ – רומז על ההוספה בהתגלות והפצת תורת חסידות חב"ד ע"י רבותינו נשיאינו ממלאי מקומו של רבינו הזקן, עד לכ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, יוסף שבדורנו, שאצלו היתה הדגשה מיוחדת בהענין ד"יוסף ה' לי בן אחר", לעשות מ"אחר", בן", ובהדגשה יתירה בבואו לחצי כדור התחתון (ע"ד ובדוגמת ירידת יוסף למצרים), שע"ז נעשה הגילוי דתורת החסידות (ביחד עם הפצת התורה והיהדות) בכל העולם כולו, גם בתחתון שאין תחתון למטה ממנו.

ובזה ניתוסף עוד יותר באופן ד"פרצת עליך פרץ" – במשך הארבעים שנה שבהם „קאי איניש אדעתי דרבי", באופן ד"לב לדעת ועינים לראות ואזנים לשמוע" – שהפצת המעיינות חוצה נעשית באופן ד"ופרצת ימה וקדמה וצפונה ונגבה", עד לפנה הכי נדחת בקצוי תבל, פריצת כל הגדרים, שלכן, מוכנים כבר לביאת משיח צדקנו, „פרץ זה משיח, שנאמר עלה הפורץ לפניהם".

* * *

- 1) וישב לו, ב.
- 2) ויצא ל, כד.
- 3) ראה אזה"ת עה"פ.
- 4) וישב לח, כט.
- 5) ע"ז ה, רע"ב.
- 6) תבוא כט, ג.
- 7) ויצא כח, יד.
- 8) מיכה ב, יג.
- 9) אגדת בראשית ספס"ג. וראה גם ב"ר ספפ"ה (ובפרש"י): „זה רבה על כל הפריצים ממש יעמוד (משיח שנאמר בו) עלה הפורץ לפניהם".

שיחות

חנוכה

לקוטי

כהיום הזה, שניצלו ונושעו מידי ה"טמאים", ה"רשעים" וה"זדים", למרות שהם היו „גבורים" ו"רבים" – אלא הוא הביא לידי „ואחר כך באו בניך לדביר ביתך ופינו את היכלך וטהרו את מקדשך והדליקו נרות בחצרות קדשך",

כך גם מצות תפילין תביא לא רק לידי „תשועה" ו"פורקן" של „עמי הארץ", שכאשר „ויראו ממך", הם יתבטלו לפני ישראל עד אשר „וימס לבבנו ולא קמה עוד רוח באיש מפניכם"³⁷,

אלא יותר מכך, ש"אחר כך" יביא הדבר לידי „באו בניך לדביר ביתך" – בבית המקדש השלישי אשר יבדל ויתגלה למטה³⁸, בקרוב ממש.

(ממאמר ושיחות שבת חנוכה תשכ"ח)

37) לשון הכתוב (יהושע ב, יא) בנוגע ליריחו מנעולה של ארץ ו' עממין שהן כוללן כל ע' האומות.
38) ראה רש"י ד"ה אי נמי (ר"ה ל, סע"א. סוכה מא, סע"א). תוד"ה אין בנין (שבועות טו, ריש ע"ב – מתנחומא). וחי"א כח, א. שם במהג"ע קיד, סע"א. ועוד.

בכך מפני פשטות הענין³⁵, ייגרם הענין של „מצוה גוררת מצוה" – והלכה זו היא לגבי כל מצוה. ועל-אחת-כמה-זוכמה לגבי מצות תפילין, אשר כל המצוות הושוו אליה³⁶, ובמיוחד לפי המבואר בזה, שעל ידי קיום מצות תפילין משעבדים את היצר הרע, כדלעיל – ולכן ודאי שבסופו של דבר הוא יגיע לידי קיום שאר המצוות.

וכשם שנס חנוכה לא התבטא רק בכך ש"לעמך ישראל עשית תשועה גדולה ופורקן

האמוראים וכו' (שם). וראה הל' ת"ת לאדה"ו פ"ב ה"א), מ"ז אינם בפשטות כ"כ כמו "משנה" (ממש) (ראה לקו"ש ח"ז ע' 52 הערה 27).

35) ראה טור חו"מ שם: כיון שהטעות בדבר הפשוט. ובכ"ז שם (בשם הרשב"א): דכל טועה בדבר משנה, דבר בודד.. ולא הוה ל' למיסמך עלי'.

36) וכפשטות הסוגיא קידושין שם, שהכוונה היא למצות התורה, עיי"ש.

ואף שבכמה מצות אמרו שהן שקולות כנגד כל המצות – הרי (א) אינו דומה "שקולה" ל"הוקשה". (ב) מהיקש זה (מה שכל המצות הוקשו לתפילין) למדין הלכה למעשה הלכות ודינים בכמה מצות.

לזכות

כ"ק אדונו מורנו ורבינו מלך המשיח

🌀 🌀 🌀

ויה"ר שע"י קיום הוראת

כ"ק אדמו"ר מלך המשיח (בשיחת ב' ניסן ה'תשמ"ח)

להכריז יחי, יקויים הבטחתו הק',

שההכרזה תפעל ביאת דוד מלכא משיחא'

🌀 🌀 🌀

יחי אדונו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד